

धिश्चित्योपव्रतयेर्न् *Ācṣ. Ça. 12, 8, 29.*

व्रतराज् m. Titel einer Schrift Verz. d. Oxf. H. 283, b, No. 663. fg.

व्रतैवत् (von 1. व्रत) adj. 1) eine Regel —, ein Gelübde u. s. w. erfüllend, denselben obliegend *KAUÇ. 67. 94. 100. वर्षाणां शतम् MBh. 1, 1217. 10, 723. 14, 913. 2763. Spr. (II) 3446. HARIV. 1191. SĪH. D. 115, 8. विद्या-वेद°* (das suff. gehört zu allen drei Wörtern) *MBh. 13, 3054. — 2) mit dem Vrata d. h. Mahāvratā verbunden LĀṬ. 8, 2, 14. KĀṬ. Ça. 23, 4, 29. 24, 2, 27. 37. Ācṣ. Ça. 10, 2, 31. 11, 2, 3. 4, 9. ein Pañkāṣa KĀṬ. Ça. 23, 4, 26. — 3) das Wort व्रत enthaltend ÇAT. Br. 13, 4, 15.*

व्रतशय्यागृक् n. ein zur Erfüllung einer religiösen Regel, — eines Gelübdes bestimmtes Schlafgemach *KATHĪS. 46, 173.*

व्रतश्रपण् m. das Feuer zum Kochen der Vrata-Milch *ÇĀṆKH. Ça. 6, 12, 28. Br. 17, 7.*

व्रतसंयक् m. Uebernahme eines Gelübdes, Weihe zu einer religiösen Feier *H. 823.*

व्रतस्थ adj. einem Gelübde u. s. w. obliegend *M. 3, 234. 11, 210. MBh. 3, 7362. KATHĪS. 29, 177. 35, 65. Bhāg. P. 5, 26, 29. 6, 18, 57. कन्याव्रत-स्था* so v. a. die Regeln habend *KATHĪS. 26, 56.*

व्रतस्थित adj. Gelübden obliegend so v. a. im Lebensalter eines Brahmakārin stehend: स्तनपानबाल्यव्रतस्थिता यौवनमध्यवृद्धा: *VARĀH. BṚH. S. 96, 17.*

व्रतस्नात adj. der das Vrata (nicht aber den Veda) absolvirt hat *R. 1, 63, 1 (65, 1 GORR.). MĀRK. P. 43, 16. वेदविद्या° M. 4, 31. विद्यावेद° MBh. 13, 3019. 3054. Vgl. व्रतैः स्नातः Bhāg. P. 1, 5, 7 und विद्या°.*

व्रतस्नातक adj. dass. *PĪR. GRH. 2, 5. GOBH. 3, 5, 12.*

व्रतस्नान n. das Absolviren des Vrata *R. 2, 22, 27. RĪGĀ-TAR. 5, 79. Bhāg. P. 1, 10, 28.*

व्रतातिपति (1. व्रत + घञ्) f. Versäumniss dessen, was zu einem Vrata gehört, *Ācṣ. Ça. 3, 13, 2.*

व्रतादेश (1. व्रत + आ°) m. eine Anweisung zur Uebernahme eines Vrata, Auflegung eines Gelübdes u. s. w. *R. 2, 22, 28. insbes. des ersten Gelübdes beim Brahmakārin JĀGĒ. 3, 23.*

व्रतादेशन (1. व्रत + आ°) n. dass.: कृतोपनयनस्यास्य व्रतादेशनमिष्यते *M. 2, 173.*

व्रतार्क (1. व्रत + घर्क) m. Titel einer Compilation Verz. d. B. H. No. 1178. fgg. *HALL 176. fg.*

व्रतावली (1. व्रत + आ°) f. Titel einer Schrift *MACK. Coll. 1, 53. °कल्प desgl. 136.*

व्रतिक (von 1. व्रत) adj. am Ende eines comp.: घञ्° für den es kein Gelübde u. s. w. giebt *MBh. 12, 1336. उमा° n. HARIV. 7820 fehlerhaft für °व्रतक, wie die neuere Ausg. liest. — Vgl. चान्द्र°, वक्र°, बिडाल°, बैडाल°, मृका°.*

व्रतिन् (wie oben) 1) adj. in Erfüllung einer Observanz u. s. w. begriffen, = यति u. s. w. *H. 76, v. 1. HALĀJ. 2, 189. 254. Verz. d. Oxf. H. 186, b, 28. = आदेष्टाधरे AK. 2, 7, 7. H. 817. HALĀJ. 2, 265. — TS. 1, 3, 4, 3. KAUC. 82. M. 2, 188. 5, 91. 99. 11, 121. 224. JĀGĒ. 3, 15. 28. MBh. 1, 5120. 13, 440. 4573. HARIV. 2078 (fem.). R. GORR. 2, 3, 23. 5, 22, 26. ÇĀK. 106. Spr. 2223. KATHĪS. 26, 202. 37, 68. RĪGĀ-TAR. 1, 233. 2, 49. 4,*

518. WEBER, KRṢṢṢĀG. 228. 309. PAÑJĀR. 1, 9, 26. व्रतिनो जटा *AK. 2, 6, 2, 48. HALĀJ. 2, 377. व्रतिनामासनम् AK. 2, 7, 45. दण्डः TRIK. 3, 3, 117. HALĀJ. 2, 256. स्थानम् 143. वेष्म H. 994. घञ्° MBh. 13, 1601. R. GORR. 1, 13, 8. उपसद्गतम् ÇAT. Br. 14, 9, 2, 2. पाश्रुपत° RĪGĀ-TAR. 3, 267. घार्प° so v. a. sich wie ein Ārja benehmend *MBh. 7, 643. व्रतिधि° Gastfreund-schaft übend 3, 15408. मिश्रुन्° obliegend Bhāg. P. 9, 6, 51. ईश° verehrend ebend. — 2) m. N. pr. eines Muni Verz. d. Oxf. H. 80, a, 12. — Vgl. गो°, देव°, वक्र°, धाष्ट्र°, मृका° (in der ersten Bed. auch KATHĪS. 25, 81. 26, 196. 43, 175), मूल°, मौन°, राम°.**

व्रतेयु (wie oben) m. N. pr. eines Sohnes des Raudrācva *VP. 447. Bhāg. P. 9, 20, 4.*

व्रतेश (1. व्रत + ईश) m. Herr der Observanzen u. s. w.: Çiva *MBh. 13, 612.*

व्रतोपनयन (1. व्रत + उ°) n. das Einführen in ein Vrata: der Gattin *TBR. 3, 3, 2, 2.*

व्रतोपक (1. व्रत + उ°) m.: अङ्गिरसाम् N. eines Sāman *Ind. St. 3, 201, b.*

व्रतोपापन (1. व्रत + उ°) n. Eintritt in ein Vrata *ÇAT. Br. 11, 1, 2, 1. KĀṬ. Ça. 2, 2, 5. 3, 28. 5, 4, 22. 6, 2, 4. °वायन TRIK. 2, 9, 14. °नीय dazu gehörig u. s. w. ÇAT. Br. 11, 2, 4, 7. KĀṬ. Ça. 2, 1, 10. घादन LĀṬ. 10, 20, 2.*

1. व्रतय (von 1. व्रत) adj. gehorsam, treu: तव स्मसि व्रतयोः *RV. 8, 48, 8.*

2. व्रतय (wie oben) adj. einem Vrata angemessen, dazu geeignet, — gehörig, Theilhaber eines Vrata *TS. 1, 8, 10, 2. 2, 2, 2. TBR. 1, 7, 4, 3. मृकृ 3, 7, 1, 9. ÇĀṆKH. Br. 27, 3. Ça. 3, 4, 11. KĀṬ. Ça. 8, 7, 23. 12, 2, 12. Ācṣ. Ça. 12, 8, 28. — Vgl. घञ्°.*

व्रद्, व्रदते, व्रन्दति *Nir. 5, 15. weich —, mürbe werden: अग्र्यश्चन्द्र-च्छात्रदत्त वीक्रिता RV. 2, 24, 3.*

व्रन्दिन् (von व्रन्द) adj. mürbe —, morsch werdend *NAIGH. 4, 2. Nir. 5, 15. fg. RV. 1, 54, 4. 5.*

व्र्यप् n. nach SĀJ. = वर्जन. आ देवानामोक्ते वि व्र्यो कृद् *RV. 2, 23, 16. vielleicht von व्री = व्री, etwa erdrückende Gewalt, Uebermacht.*

1. व्रश्, व्रश्ति *NAIGH. 2, 19 (वधकर्मन्). DAṬṬUR. 28, 11 (ह्नेने). P. 6, 1, 16. VOP. 13, 1. वव्रश्, वव्रश्चिथ 8, 124. 135. 13, 1. P. 6, 1, 17. व्रत्यति: व्रष्टा P. 8, 2, 36. Schol. अव्रश्चिथ und अव्रश्चिथ VOP. 13, 1. व्रश्चिवा 26, 219. P. 7, 2, 55. व्रश्चि: व्रष्टुम् P. 8, 2, 36. Schol. pass. व्रश्चि, व्रति: partic. वृक्पा (hier und da fälschlich वृक्त्र geschrieben) P. 6, 1, 16. VOP. 26, 97. abhauen, zerschneiden, spalten; fällen (einen Baum): वनां *RV. 6, 2, 9. 10, 28, 8. प्रश्नु येन वृश्चात् 53, 9. क्रव्योदो वृश्चयपि धत्स्वासन् 87, 2. 5. मूलम् 10. AV. 13, 1, 56. RV. 3, 30, 16. 9, 91, 4. 10, 116, 5. अद्रिम् 113, 4. कुलिशेन AV. 2, 12, 3. शिरो वृश्चामि शकुनेरिव 23, 2. बाहून् 3, 19, 2. 6, 65, 2. घायुः 12, 4, 28. 50. 3, 42. TS. 6, 3, 2, 4. पूषम् ÇAT. Br. 3, 6, 4, 1. 6. 11. दण्डम् KAUC. 47. पाशान् 49. TBR. 3, 2, 10, 1. med.: समूला यश्च (केश:) वृश्चते (वृश्चते?) AV. 6, 136, 3. — को ऽवृश्चतव पादास्त्रोन् *Bhāg. P. 1, 17, 12. खड्गेन शिरसि 6, 11, 15. 7, 2, 12. 10, 66, 21. 88, 18. शस्त्राणि वव्रश्चुः BHATT. 14, 77. व्रश्चिवा तन्न 9, 41. व्रश्चति लोकसंशयम् Bhāg. P. 6, 3, 2. वृक्पाण् partic. (!) 9, 3, 8. वृश्चमानमूल 5, 26, 9. — वृक्पा abgehauen, gespalten, gefällt AK. 3, 2, 53. H. 1490. ein Baum RV. 3, 8, 7. ÇAT. Br. 14, 6, 3, 33. संवत्सरे वृक्पापि रोक्तुि der Schnitt verweicht AV. 8, 10, 8. TS. 2, 5, 1, 4. अपरम् 5, 1, 10, 1. मूलं *Bhāg. P. 3, 19, 15. वृक्पापुधुञ्ज 6,****